

טיפים לסוף שנת המס (חלק ד')
מיסוי שוק ההון – פקדונות ותוכניות חסכון

אבי נוימן, רו"ח (משפטן)
קסלמן וקסלמן רואי חשבון – PriceWaterHouseCoopers

כמעט מבלי לשים לב, אנו עומדים בפני סיומה של שנה שניה ליישום הרפורמה במס. אי הבהירות שאחזה במשקיעים בשנת 2003 לא חלפה גם בשנת 2004, שנה בה היינו עדיין ללא מעט תיקוני חקיקה שונים ותקנות מיוחדות בכל הקשור למיסוי שוק ההון. בסקירה המובאת בפניכם בחמישה חלקים נציג טיפים חשובים לקראת סוף שנת המס 2004 והערכות לשנת המס 2005. ככלל, הסקירה מיועדת למשקיעים יחידים, אלא אם נאמר אחרת בגוף המאמר. בחלק הרביעי מובאת בפניכם סקירה על מיסוי פיקדונות ותוכניות חסכון.

- **שיעור המס על פיקדונות בידי חברה** – בהתאם לרפורמת המס (החל מ-1 בינואר 2003) רק יחידים זכאים למס בשיעור מופחת של 15% על ריבית ריאלית בפיקדונות בנקאים. שימו לב, כי אם הנכם פועלים באמצעות חברה בבעלותכם (רגילה או משפחתית לצרכי מס) הרי שעל ריבית בידי חברה לא תזכו לשיעור המס המופחתים, ויחול עליה מס בשיעור של 35%. לפיכך, מומלץ כי את ההשקעה בפיקדונות תבצעו במישרין ולא באמצעות חברה בבעלותכם.
- **תוכניות חסכון מסוג ברירת הצמדה** – שימו לב כי בתוכניות חסכון עם ברירת הצמדה מלאה בין מדד למט"ח יוטל מס בשיעור של 15% על הריבית הריאלית בלבד ואילו הפרשי הצמדה או הפרשי השער יהיו פטורים ממס. לעומת זאת בתוכניות חסכון עם ברירת הצמדה חלקית למדד הנושאת ריבית או תוכניות חסכון שקליות לא צמודות, שיעור המס שיחול על הרווחים יהא 10% והוא יחול גם על רווחי הצמדה החלקיים.
- **תוכניות חסכון מלפני 8 במאי 2000** – יחידים שפתחו תוכנית חסכון מלפני ה-8 במאי 2000 ואורח חייה של התוכנית היה 5 שנים, עומדים בפני פידיון התוכנית במהלך שנת 2005. שימו לב כי על אף הפטור שניתן לתוכניות אלו עד כה, החל ממועד תחנת היציאה הקרובה של התוכנית, שאינה כרוכה בהרעת תנאי התוכנית, יוטל מס על רווחים שיצברו בתוכנית. כך למעשה, החל משנת 2005 אין כל יתרון בחידוש אוטומטי של תוכניות אלה, אלא אם התשואות המובטחות עליהן יהיו כדאיות מבחינה כלכלית.
- **תוכניות חסכון בפוליסת ביטוח חיים** – שימו לב כי על פי חוזר מס הכנסה, רווחים שמקורם בתוכניות חסכון של חברות ביטוח המשלבות פוליסת ביטוח חיים משתתפת ברווחים ימוסו בשיעור מס אחיד של 15% על כל הרווחים, לרבות הפרשי הצמדה. כמו כן, לאחרונה פרסמו רשויות המס הנחיה לפיה לא ינתן זיכוי מס על ההפקדות ששולמו למרכיב החסכון בתוכניות אלו.
- **פיקדונות מובנים על שערי חליפין וריביות בחו"ל** – פיקדונות הסטרקצ'ר על שערי חליפין ופערי ריביות בחו"ל ימוסו באופן אחיד בשיעור של 15%. שימו לב כי מקום בו פיקדונות הסטרקצ'ר מדמים הצמדה חלקית לשערי חליפין בחו"ל הרי שהמס בשיעור 15% יחול על כל רווחי הפקדון, לרבות הפרשי השער החלקיים.
- **פיקדונות מובנים על מדדי מניות בחו"ל** – בשנת 2004 המיסוי על פיקדונות סטרקצ'ר המציעים לחוסך הצמדה למדד בתוספת ריבית ובשילוב תשואה נוספת הנגזרת ממדדי מניות בחו"ל (כגון: מדד S&P 500) יחולק בדרך כלל לשני מרכיבים: בגין הריבית הריאלית יוטל מס בשיעור של 15% ואילו על התשואה הנוספת יוטל מס של 35% בהתאם לשיעור המס החל על ני"ע זרים. החל משנת 2005, כל הרווחים מפיקדונות סטרקצ'ר משובצים מסוג זה ימוסו בשיעור אחיד של 15%, ללא הבחנה בין חלקי התשואה.

- **השקעה בפקדונות בנקאיים חלף השקעה בעסקאות עתידיות** – על רווחים מעסקאות בנקאיות מסוג FRA, IRS, SWAP וכד' יוטל מס בשיעור של 25% לעומת מס בשיעורים שבין 10% ל- 15% על פקדונות סטרקצ'ר דומים. לפיכך, ליחידים המעוניינים בביצוע עסקאות ספקולטיביות מהסוגים המתוארים לעיל, מומלץ לבחון השקעה חליפית בפקדונות סטרקצ'ר הדומים במהותם לסוגי העסקאות שתוארו לעיל, ובכך להנות משיעורי מס מופחתים על אותם רווחים. ואולם, שימו לב, כי בניגוד לביצוע עסקה עתידית כאמור לעיל הנמדדת במונחים של הפרש רווח או הפסד, השקעה בפקדון מחייבת סכום השקעת קרן ראשונית..
- **הכנסות ריבית על פקדונות בחו"ל** – החל מיום 1 בינואר 2003, תושבי ישראל חייבים במס על הכנסותיהם הכלל עולמיות, לרבות הכנסות מפקדונות בחשבון בנק בחו"ל. שימו לב, כי בעוד שעל השקעה ישירה בפקדון בחו"ל יחול מס בשיעור של 15% על הריבית הריאלית, הרי שעל רווחים מהשקעה חליפית מסוג MONEY MARKET FUND יחול מס בשיעור של 35% בשנת 2004 (ומס של 25% בשנת 2005).
- **עולים חדשים ותושבים חוזרים** – עולים חדשים שטרם חלפו 20 שנה מיום עלייתם ארצה זכאים לפטור ממס על הכנסות ריבית מפקדון מטבע חוץ וזאת בהתקיים תנאים מסויימים כגון: הפקדת הכספים בחשבון כאמור תוך 90 יום מיום העברתם לישראל והכספים אינם משמשים כהלוואה לחברה בשליטתו של העולה. יחד עם זאת, מן הראוי לציין כי ללא קשר לפטור האמור כל עולה חדש זכאי לפטור מהכנסות ריבית מפקדונות בחו"ל בחמש השנים הראשונות מאז עלייתו לארץ. בדומה לפטור הניתן לעולים חדשים קיים פטור זהה לתושבים חוזרים במשך חמש שנים ממועד חזרתם לארץ.
- **הקלות מס מיוחדות לגמלאים** – בהתאם לרפורמת המס, זכאים גמלאים להקלות מס על הכנסותיהם מריבית על פקדונות או תוכניות חסכון. בין שאר ההקלות זכאים בני זוג שמלאו לאחד מהם או לשניהם 65 שנים לניכוי מיוחד מהריבית, לפטור מיוחד על ריבית מזכה וכמובן ניצול נקודות זיכוי אישיות. כל ההקלות יחדיו, ניתנות במצטבר והן עשויות להיות משמעותיות עד לכדי פטור מלא, במקרים מסויימים, על הכנסות ריבית מתוכניות חסכון או פקדונות בהיקף של כמיליון ש"ח ויותר, ובלבד שזו הכנסתו היחידה של הגמלאי. חלק מן ההטבות ניתנות לניצול מיידי כהחזר אוטומטי לחשבון הבנק של הגמלאי, ובלבד שהוא חתם בפני הבנק על הסדר זה. יתרת ההטבות ניתנות לניצול באמצעות הגשת דוח שנתי לרשויות המס.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC. האמור במאמר זה הינו על דעת הכותב בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.